

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Факультет економіки і підприємництва

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

**Методичні вказівки із проходження науково-педагогічної
практики здобувачами третього рівня вищої освіти
«доктор філософії» за спеціальністю
076 Підприємництво та торгівля**

Умань 2024 р.

Методичні вказівки із проходження науково-педагогічної практики здобувачами третього рівня вищої освіти «доктор філософії» за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля. 24 с.

Укладач:

д.е.н., професор, Нестерчук Ю.О.

Рецензенти:

Пенькова О.Г., д.е.н., професор, завідувач кафедри маркетингу Уманського національного університету садівництва

Прокопчук О.Т., д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського національного університету садівництва

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (протокол № 1 від 07 серпня 2024 р.) та на засіданні науково-методичної комісії факультету економіки та підприємництва (протокол № 1 від 08 серпня 2024 р.)

©Уманський національний університет
садівництва (УНУС), 2024

1. Опис освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітньої компоненти	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова	
Модулів –	Спеціальність: 076 Підприємництво та торгівля		
Змістових модулів –			
Загальна кількість годин – 180			
		Рік підготовки	
		2-й	-
		Семестр	
		2-й	-
		Лекції	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Індивідуальні заняття	
		-	-
		Самостійна робота	
		180	-
		Вид контролю:	
		звіт	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – ; самостійної роботи – 30 год. на тиждень.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: третій (освітньо-науковий)		

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Науково-педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науковопедагогічної діяльності та є видом практичної діяльності аспірантів щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науковометодичну роботу, здобуття вмінь і навичок практичної викладацької діяльності.

Проходження практики аспірантами Уманського НУС регулюється ст. 51 Закону «Про вищу освіту» № 1556-VII від 1 липня 2014р., Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України № 93 від 8 квітня 1993р. і Положенням про науково-педагогічну практику здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в Уманському національному університету садівництва.

Рекомендації призначені для організації та проведення науково-педагогічної практики аспіранта другого року навчання факультету економіки і підприємництва Уманського національного університету садівництва за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля.

Для аспіранта важливо не тільки знати основні положення, характерні для дисертації доктора філософії, але й мати загальне уявлення про методологію педагогічної роботи та наукової творчості, здобути досвід у організації своєї роботи, у використанні методів наукового пізнання та застосуванні логічних законів і правил. Інтеграція загальної і професійної освіти на базі педагогічної діяльності не лише сприяє значному підвищенню мотивації до отримання знань і формування відповідних компетенцій, але є й стимулом оновлення змісту освіти в цілому.

Метою науково-педагогічної практики аспірантів є формування компетентностей, пов'язаних із набуттям умінь та навичок використання

теоретичних знань науково-педагогічній діяльності вищої школи. В процесі проходження науково-педагогічної практики аспіранти повинні набути програмних результатів навчання та оволодіти компетентностями, визначеними освітньо-науковою програмою третього рівня вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля.

Науково-педагогічна практика аспірантів, передбачає такі види діяльності:

- 1) знайомство з організацією освітнього процесу у вищій школі;
- 2) вивчення досвіду викладання науково-педагогічних працівників Університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін;
- 3) розробка навчально-методичних матеріалів, методична робота з навчальних дисциплін;
- 4) самостійне проведення навчальних занять з навчальних дисциплін (за узгодженням з науковим керівником та завідувачем відповідної кафедри), самоаналіз;
- 5) участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів;
- 6) індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями;
- 7) участь у різних видах науково-дослідної роботи кафедр, до яких вони прикріплені.

Програмні компетентності (цілі практики):

Загальні:

ЗК 01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК 02. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 03. Здатність працювати автономно.

ЗК 04. Здатність до міжособистісної взаємодії

ЗК 05. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові):

СК 01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження на відповідному рівні, досягати наукових результатів, які можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях, впроваджені у практичну діяльність, що створюють нові знання у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та/або дотичних до них міждисциплінарних напрямках

СК 02. Здатність продукувати, обґрунтовувати нові ідеї, гіпотези і моделі та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК 03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК 04. Здатність усно та/або письмово презентувати, обговорювати, апробовувати результати досліджень, розробок, проєктів українською та іноземною мовами.

СК 05. Здатність до критичного переосмислення і розвитку сучасних теорій, методологій, об'єктів досліджень й практик, із застосуванням системного підходу до врахування неекономічних аспектів з різних галузей знань, у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК 06. Здатність застосовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології (інформаційні системи, хмарні технології, комунікаційні технології передачі та обміну інформацією), прилади та обладнання (в тому числі комп'ютерна техніка, апаратно-програмне забезпечення), необхідні для виконання інноваційної науково-дослідної, педагогічної, професійної діяльності в підприємницьких, торговельних та біржових структурах.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у викладацькій практиці.

РН03. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні, економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційно-комунікативні технології, прилади та обладнання

РН04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні, комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН05. Застосовувати сучасні методи та інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або розв'язання комплексних проблем у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН06. Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності.

РН07. Аналізувати та оцінювати стан, тенденції розвитку підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, застосовувати сучасні методології, методи та інструменти для вирішення актуальних проблем у професійній практиці.

РН08. Формулювати та перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, актуальні літературні та інформаційні джерела, результати теоретичного аналізу, моделювання, експериментальних досліджень.

РН09. Планувати і виконувати теоретичні та/або емпіричні дослідження з використанням сучасних методів й інструментів, здійснювати критичний аналіз результатів власних або сторонніх досліджень у контексті усього комплексу

сучасних знань щодо проблем у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та дотичних міждисциплінарних напрямів, з дотриманням норм академічної і професійної етики.

РН10. Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.

РН11. Вільно презентувати, обговорювати державною та іноземними мовами результати досліджень, наукові та/або прикладні проблеми підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, оприлюднювати їх у наукових публікаціях провідних міжнародних видань або впроваджувати у практичну діяльність.

РН12. Організовувати і здійснювати освітній процес у закладах освіти, розробляти і впроваджувати спеціальні освітні компоненти зі сфери підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

3. Складові науково-педагогічної практики та їх зміст

Основною базою науково-педагогічної практики аспірантів, які здобувають освіту за третім освітньо-науковим рівнем зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля, є кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності Уманського національного університету садівництва.

Науково-педагогічна практика складається з двох частин: наукової та педагогічної. Кожна частина має відповідну мету і завдання.

3. 1. Етапи проходження практики

Програма проходження кожного виду практики передбачає три етапи:

№ п/п	Етапи	Завдання
1	Підготовчий	Знайомство з програмою практики і вимогами до оформлення її результатів. Вирішення організаційних питань
2	Робочий	Знайомство з умовами проходження практики. Виконання програми практики
3	Підсумковий	Підготовка та захист звіту про проходження практики

3.2. Наукова практика

Наукова практика - це дослідна робота, яку виконують на основі добору фактичного матеріалу, його аналітичної обробки з метою написання дисертації доктора філософії.

Метою наукової практики аспірантів є закріплення та поглиблення професійних вмінь та навичок наукової роботи, досвіду організації та здійснення науково-дослідних робіт, їх презентації та захисту.

Під час проходження цього виду практики аспіранти мають виконати наступні **завдання**:

- ознайомитись із актуальними проблемами наукових досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

- набути навички накопичення, систематизації та класифікації інформації, складання електронного каталогу й оформлення бібліографії з теми, обраної для дослідження;
- навчитись складати анотації, писати реферати та здійснювати аналітичний огляд різної наукової літератури (монографій, статей у періодичних виданнях, аналітичних матеріалів національних та міжнародних економічних організацій, установ тощо);
- опанувати методику наукових досліджень, навчитись науково обґрунтовувати результати власних досліджень та пропозиції щодо вирішення проблеми дослідження;
- навчитися оформляти результати дослідження на прикладі наукової доповіді, статті, дисертації доктора філософії;
- складати звіт про виконання програми наукової практики.

Індивідуальні завдання для наукової практики

1. Визначити сучасні пріоритетні напрями наукових досліджень в економічній сфері.
2. Розкрити сутність наукового економічного дослідження.
3. Охарактеризувати актуальність наукової проблеми дослідження.
4. Обґрунтувати основні методології наукового дослідження.
5. Визначити об'єкт і предмет наукового дослідження.
6. Охарактеризувати зміст наукової гіпотези.
7. Визначити сутність поняття про методи і методології наукового пізнання.
8. Визначити типологію методів наукового дослідження.
9. Охарактеризувати особливості наукових фактів і визначити їх роль у науковому дослідженні.
10. Визначити особливості емпіричного та теоретичного рівнів наукового дослідження.
11. Визначити рівні та методи наукового дослідження.

12. Охарактеризувати методи наукового дослідження.
13. Розкрити сутність економічної теорії та її роль у науковому дослідженні.
14. Визначити сутність історичного і логічного методу наукового дослідження.
15. Взяти участь у конкретній науково-дослідній роботі у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
16. Визначити методологію економічної науки і методологію економічної практики, їх співвідношення.
17. Визначити та охарактеризувати загальні вимоги до написання наукової роботи.
18. Проаналізувати стан наукового дослідження вибраної тематики та визначити ступінь наукової новизни запропонованого вирішення проблеми.
19. Визначити наукову та практичну значущість одержаних результатів.

3.3. Педагогічна практика

Мета педагогічної практики - сформувати професійні уміння та особистісні якості фахівця соціально-поведінкової спрямованості, на їх основі оволодіти видами професійної викладацької діяльності на рівні, який відповідає освітньо-науковий програмі підготовки доктора філософії; ознайомити аспірантів із сучасними методами і формами організації навчального процесу у вищій школі; сформувати у аспірантів навички викладання економічних дисциплін та їх методичного забезпечення; виробити творчий, дослідницький підхід до педагогічної діяльності.

Завдання аспірантів під час проходження педагогічної практики:

- ознайомитись із структурою навчального закладу, нормативною базою навчального процесу, із організацією роботи кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та методичним забезпеченням навчального процесу (навчальними та робочими планами, календарним графіком навчального

процесу, робочими програмами дисциплін, навчально-методичними комплексами дисциплін тощо);

- сформувати знання та уявлення про сутність викладацької роботи;
- ознайомитись із змістом викладацької діяльності;
- ознайомитись із сучасним станом педагогічної діяльності в навчально-виховних закладах різного типу;
- сформувати і розвивати навички педагогічного спілкування із студентами, викладачами;
- опанувати технологіями педагогічної діяльності;
- розвивати науково-дослідницький підхід до вирішення професійних проблем;
- розвивати творчий підхід до виконання професійних обов'язків;
- відвідати заняття викладачів кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності із великим педагогічним стажем роботи (понад 10р.);
- скласти план-конспект семінарського заняття, підібрати завдання для самостійної роботи;
- провести семінарське чи практичне заняття;
- скласти звіт про виконання програми педагогічної практики.

Індивідуальні завдання для педагогічної практики

1. Визначити методологічні підходи до організації навчання в системі закладів вищої освіти.
2. Визначити сутність системного підходу до змісту навчання на факультеті економіки і підприємництва.
3. Обґрунтувати дидактичні підходи до традиційного та особистісно-орієнтованого навчання у вищій школі.
4. Дати характеристику формам організації навчального процесу у вищій школі.
5. Визначити особливості методики викладання економічних дисциплін у загальноосвітній школі, коледжі. Охарактеризувати їх відмінність.

6. Визначити основні функції вузівської лекції. Порівняти різні підходи щодо оцінки якості лекції. Запропонувати свої критерії та обґрунтувати їх.

7. Підготувати навчальний матеріал для проведення евристичної (сократівської) бесіди з економічної тематики.

8. Охарактеризувати основні дидактичні принципи відбору і викладу матеріалу лекцій з економічних дисциплін. Визначити структуру і методику проведення вступної та тематичної лекцій.

9. Підготувати дискусію за «круглим столом» за однією із тем економічних дисциплін. Вказати на ефективність впровадження активних методів навчання у закладі вищої освіти. Обґрунтувати їх.

10. Визначити специфіку принципів та методів навчання на факультеті економіки і підприємництва у закладі вищої освіти.

11. Здійснити аналіз навчальних планів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» або «магістр» за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля.

12. Розробити детальний план-конспект семінарського заняття із економічної дисципліни (за вибором аспіранта).

13. Підготувати та провести лекцію з певної економічної дисципліни. Запропонувати нові форми організації навчання, обґрунтувати їх ефективність.

14. Розробити тести для контролю знань із однієї із тем економічної дисциплін.

15. Визначити основні вимоги до проведення семінарських занять з циклу економічних дисциплін. Запропонуйте інноваційні технології навчання.

16. Визначити, в чому полягає значення самостійної роботи студента закладу вищої освіти. Визначити методи організації репродуктивної самостійності роботи студентів.

17. Підготувати проблемну лекцію з певної теми економічної дисципліни. Порівняти різні підходи щодо оцінки якості лекції. Запропонувати свої критерії, обґрунтувати їх.

18. Підготувати доповідь на тему «Проблема індивідуалізації та диференціації навчання у закладі вищої освіти».

19. Проаналізувати заняття, проведені аспірантами.

3.4. Зміст наукової практики

(науково-педагогічна практика починається із наукової практики;
наукова практика триває 3 тижні)

№ п/п	Завдання	Види діяльності	Форма звітності
Підготовчий етап			
1	Ознайомитись із програмою практики, керівником практики	Участь у роботі настановного семінару	Оформити в щоденнику практики: - мету і завдання практики; - зміст завдань
Робочий етап			
2	Визначити сучасні пріоритетні напрями наукових досліджень в сфері підприємництва	Розкрити сутність наукового економічного дослідження. Охарактеризувати актуальність наукової проблеми дослідження	У щоденнику практики визначити та описати основні етапи проведення наукових досліджень
3	Скласти індивідуальний план роботи проходження наукової практики	Разом з керівником практики визначити коло проблем для самостійного рішення	Надати в щоденнику індивідуальний план і графік роботи
4	Проаналізувати стан наукового дослідження вибраної тематики та визначити ступінь наукової новизни запропонованого вирішення проблеми	Обґрунтувати наукову та практичну значущість результатів дослідження	Описати в щоденнику та детально розкрити у звіті із проходження практики особливості наукової діяльності економіста
Підсумковий етап			
5	Узагальнити одержані на практиці результати		Написати звіт із практики за встановленою формою
6	Підготувати і провести на заключному семінарі тематичний виступ		Відгук керівника практики і оцінка із проходження практики

3.5. Зміст педагогічної практики

(педагогічна практика починається після закінчення наукової практики;
педагогічна практика триває 3 тижні)

№ п/п	Завдання	Види діяльності	Форма звітності
-------	----------	-----------------	-----------------

Підготовчий етап			
1	Ознайомитись із програмою практики, із керівником практики	Участь у роботі семінару	Оформити в щоденнику практики: - мету і завдання практики; - зміст завдань
Робочий етап			
2	Ознайомитись із особливостями функціонування закладу вищої освіти: виявити загальні відомості про заклад, з'ясувати основне спрямування його діяльності, склад науково-педагогічних працівників та їх обов'язки, плани розвитку закладу тощо.	Поглиблено вивчити нормативно-правові документи, які регламентують діяльність закладу, і функціональні обов'язки науково-педагогічних працівників	Подати в щоденнику практики перелік головних нормативно-правових документів, які регламентують діяльність закладу вищої освіти, навести мету та завдання, які вирішує заклад
3	Ознайомитись із роботою НПП кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності	У бесіді із викладачами ознайомитись із: - їх посадовими обов'язками; - планом роботи кафедри; - методичною роботою кафедри; - питаннями та особливостями проведення засідань кафедри тощо	Зафіксувати в щоденнику загальні відомості: - про особливості роботи викладачів; - про контингент студентів, з якими вони працюють; - про особливості викладання певних економічних дисциплін на різних факультетах і спеціальностях
4	Скласти індивідуальний план роботи	Разом з керівником практики визначити коло проблем для самостійного розв'язання	Подати в щоденнику індивідуальний план і графік роботи
5	Вивчити і проаналізувати спрямування викладацької діяльності в закладі вищої освіти	Виявити форму і зміст педагогічної діяльності в даному закладі вищої освіти, а також її головні складові	Зафіксувати в щоденнику практики форму і зміст педагогічної діяльності факультету економіки і підприємництва і Уманського НУС
6	Вивчити особливості методичної роботи науково-педагогічних працівників даного закладу вищої освіти	Разом із керівником практики дослідити нормативні документи даного закладу вищої освіти, які регламентують методичне	Розробити і подати в щоденнику практики та звіті робочу програму економічної дисципліни (за вибором керівника

		забезпечення навчального процесу	практики і аспіранта)
7	Визначити основні функції лекції	Порівняти різні підходи щодо оцінки якості лекції	Подати у щоденнику практики та звіті зміст лекції з економічної дисципліни (тема лекції за вибором керівника практики і аспіранта)
8	Охарактеризувати основні дидактичні принципи відбору і викладу матеріалу лекцій з навчальних дисциплін	Визначити структуру і методику проведення вступної та тематичної лекції	
9	Розробити детальний план-конспект семінарського заняття із навчальної дисципліни (за вибором аспіранта)	Визначити основні вимоги до проведення семінарських занять з циклу навчальних дисциплін. Запропонувати інноваційні технології навчання	Розробити та описати проведення семінарського заняття з економічної дисципліни у щоденнику практики та звіті. Детально описати інноваційні технології навчання. Визначити способи ефективного проведення семінарських занять у закладі вищої освіти
10	Розробити варіант етичного кодексу викладача із урахуванням специфіки закладу ВО	Проаналізувати характер професійно-етичних взаємовідносин (педагогічної майстерності) викладача із студентами, їх батьками, колегами в даному закладі вищої освіти	Визначити і зафіксувати в щоденнику розроблений варіант етичного кодексу викладача або його педагогічної майстерності
Підсумковий етап			
11	Узагальнити одержані на практиці результати		Написати звіт із практики за встановленою формою
12	Підготувати і провести на заключному семінарі тематичний виступ		Відгук керівника практики і оцінка із проходження практики

4. Оформлення та оцінка результатів практики аспірантів

Документами, які підтверджують виконання аспірантом освітньої компоненти «Науково-педагогічна практика» освітньо-наукової програми

доктора філософії із спеціальності 076 Підприємництво та торгівля, є відповідним чином оформлений аспірантом звіт та відгук його наукового керівника про проходження практики. Звіт про проходження практики оцінюється та підписується керівником науково-педагогічної практики із числа НПП кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Аспіранти мають право проходити науково-педагогічну практику в інших закладах вищої освіти України та за кордоном, з наступним поданням щоденника практики, звіту та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики.

Звіт повинен мати титульний аркуш (додаток А) та змістову частину.

Змістова частина має такі розділи:

ВСТУП (зазначається мета та завдання практики) (1-2 стр.)

РОЗДІЛ 1. НАУКОВА ПРАКТИКА

1.1. Обґрунтування актуальності теми дисертації аспіранта із виділенням недослідженої частини наукової проблеми, з коротким оглядом літературних джерел по темі дослідження (15-20 джерел із яких не менше 50% мають бути на англійській мові) (2-3 стр.).

1.2. Мета і завдання дослідження (1стр.).

1.3. Методи дослідження (із деталізацією – для вирішення яких завдань використовуються ті чи інші методи дослідження) (2-3 стр.).

1.4. Очікувана наукова новизна результатів дослідження (1-2 стр.).

1.5. Практичне значення одержаних результатів (1стр.).

1.6. Індивідуальне завдання для наукової практики (на розсуд та за вибором наукового керівника із переліку «Індивідуальні завдання для наукової практики» аспіранту можуть бути призначені від 1 до 3 індивідуальних завдань для наукової практики) (в залежності від кількості індивідуальних завдань та їх змісту, але не більше 10 стр.).

РОЗДІЛ 2. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

1.1. Робоча програма з економічної дисципліни (за вибором керівника практики і аспіранта) (15-20 стр.).

1.2. Зміст лекції з економічної дисципліни (тема лекції за вибором керівника практики і аспіранта) (6-8 стр.).

1.3. Розгорнутий план проведення семінарського заняття з економічної дисципліни (1-2 стр.).

1.4. Інноваційні технології навчання – передовий вітчизняний та закордонний досвід (3-4 стр.).

1.5. Індивідуальне завдання для педагогічної практики (на розсуд та за вибором наукового керівника із переліку «Індивідуальні завдання для педагогічної практики» аспіранту можуть бути призначені від 1 до 3 індивідуальних завдань для педагогічної практики) (в залежності від кількості індивідуальних завдань та їх змісту, але не більше 10 стр.).

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ (2-3 стр.).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Звіт виконується українською мовою.

Основна частина звіту з практики не повинна бути меншою, ніж 35 і більшою, ніж 70 стр. друкованого тексту (шрифт – Time New Roman Cyr, розмір – 14, інтервал – 1,5; береги: верхній – 2 см, нижній – 2 см, лівий – 2-2,5 см, правий – 1 см; абзацний відступ – 1 см.). Звіт друкується з одного боку аркуша білого паперу.

Зміст містить назви та номери початкових сторінок всіх розділів та підрозділів звіту. Текст основної частини звіту поділяють на розділи і підрозділи згідно типової структури звіту з практики.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, ілюстрацій, таблиць, формул, подають арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою звіту є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять (особливий колонтитул для першої сторінки), на наступних сторінках номер проставляють по центру в нижній частині сторінки без крапки. Нумерація сторінок звіту повинна бути

наскрізною: перша сторінка – титульний аркуш, друга – зміст і так далі відповідно до наведених рекомендацій.

Кожну структурну частину звіту треба починати з нової сторінки (ВСТУП, РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2, ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ). Заголовки структурних частин звіту друкують великими літерами симетрично до тексту (по центру). Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 2,0 інтервалам основного тексту.

Текст звіту, посилання на використані джерела, список використаних джерел і т.д. оформляються згідно із Наказом Міністерства освіти і науки «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 40 від 12 січня 2017р.¹.

Оцінювання звіту про проходження практики здійснюється за 100-бальною шкалою. Загальна сума балів враховує бали за зміст звіту про практику та за його захист.

Розподіл балів при оцінюванні звіту проходження науково-педагогічної практики

	1. Оформлення звіту	70 балів
1.1	Загальні вимоги до оформлення звіту:	25 балів
1.1.1	Наявність та чіткість формування мети і завдання звіту	3
1.1.2	Відповідність логічної побудови звіту поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	3
1.1.3	Правильність оформлення списку літератури (порядок розміщення, повнота, сучасність, відсутність помилок)	2
1.1.4	Наявність, якість ілюстративних матеріалів (рисунків, схем, діаграм, графіків, таблиць) у тексті роботи та відповідність їх оформлення встановленим критеріям (вимогам)	3

¹ Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 40 від 12 січня 2017р. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>

1.1.5	Правильність оформлення звіту (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	4
1.1.6	Повнота і відповідність висновків завданням, сформульованим на початку практики	10
1.2	Вимоги до змісту звіту:	45 балів
1.2.1	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу наукової проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Наявність наукової полеміки. Етика цитування (наявність посилань на літературні джерела). Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки аспіранта)	15
1.2.2	Наявність, системність і глибина особистого аналізу первинних та вторинних джерел інформації, наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу, виявлення проблем і недоліків у діяльності об'єкту дослідження	15
1.2.3	Наявність та логічний зв'язок заходів, що пропонуються для вирішення виявлених проблем, з проведеним у роботі аналізом фактичних матеріалів, їх актуальність та реальність. Розробка альтернативних варіантів рекомендацій, обґрунтування та розрахунок ефективності запропонованих рішень. Наявність аналізу зарубіжного досвіду та його використання при розробці пропозицій.	15
	2. Захист звіту	30 балів
2.1	Володіння культурою презентації (вільне володіння текстом доповіді, наявність в структурі доповіді всіх належних елементів: вітання, представлення, обґрунтування актуальності, мети, завдань курсової роботи, викладення особисто розроблених теоретичних, проблемних, аналітичних та рекомендаційних аспектів роботи, посилання на роздавальний матеріал).	10
2.2	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження.	10
2.3	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання, на зауваження і пропозиції, що містяться у відгуку наукового керівника на звіт, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди.	10

Шкала оцінювання: ECTS та національна		
Сума балів за всі елементи звіту	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано
0-34	F	

5. Права та обов'язки аспіранта

- з'явитись на збори з питань організації практики у встановлений кафедрою час;
- отримати до початку практики від керівника практики робочу програму практики, методичні рекомендації щодо проходження практики, консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- якісно та у повному обсязі виконувати усі завдання, передбачені програмою практики та вказівками керівника;
- вивчити та суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки та правил внутрішнього розпорядку на базі практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звіт та захистити його.

6. Права та обов'язки керівника (куратора науково-педагогічної практики)

1. Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на керівника науково-педагогічної практики із числа НПП кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

2. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється його науковим керівником, який здійснює:

- надання аспірантам-практикантам необхідних документів (програми практики, методичних рекомендацій тощо);
- інформування аспірантів про систему звітності з практики, критерії оцінювання рівня знань, умінь, навичок, яких набули здобувачі за результатами практики, та процедуру захисту звіту з практики перед комісією;
- забезпечення чіткої організації, планування та обліку результатів практики;
- добір тематики занять та навчальних груп для проведення науково-педагогічної практики;
- надання методичної допомоги в плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контроль роботи аспіранта, проведення ним занять та інших видів його роботи зі студентами, реалізація заходів щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- приймання заліку з практики (у складі комісії).

7. Підведення підсумків науково-педагогічної практики

Підведення підсумків науково-педагогічної практики здійснюється після її закінчення за результатами виконання програми. За підсумками проходження практики аспірант надає керівнику практики звіт про види та зміст виконаної навчально-методичної та педагогічної роботи.

Зміст та оформлення звіту про проходження науково-педагогічної практики повинні відповідати вимогам, які визначаються програмою практики.

Звіт про проходження науково-педагогічної практики захищається аспірантом з диференційованою оцінкою перед комісією, призначеною деканом факультету. Результати оцінювання вносяться до залікової відомості та залікової книжки аспіранта.

Аспіранту, який не виконав програми практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно за умов, визначених університетом.

Аспіранту, який відповідно до наказу ректора Університету проходитиме закордонне стажування, може бути надано право проходження практики в інший період, аніж той, що визначений навчальним планом

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Факультет економіки і підприємництва
Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

ЗВІТ

з науково-педагогічної практики аспіранта кафедри підприємництва, торгівлі та
біржової діяльності
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник науково-педагогічної практики _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

національна шкала _____

кількість балів _____ оцінка ECTS _____

УМАНЬ – 20__ р.